

Zmiany w podstawie programowej 2024

Zasadnicze zmiany w przedmiocie:

Zmiany zostały szczegółowo opisane w wykazie dot. podręcznika *Język polski 1, cz. 1. Zakres podstawowy i rozszerzony*.

Poniżej zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące zmian w odniesieniu do poszczególnych działów podręcznika.

Język polski 4. Cz. 2. Zakres podstawowy i rozszerzony. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
Wyzwania współczesności	Przemiany ustrojowe po upadku komunizmu		Bez zmian
	Jana Pawła II <i>Pamięć i tożsamość</i>	Cały temat	
	Obraz rzeczywistości III Rzeczypospolitej w opowiadaniu Marka Nowakowskiego		Bez zmian
	Poezja o człowieku współczesnym i jego relacjach z Bogiem		Bez zmian
	Spojrzenie z oddali. Eseje Gustawa Herlinga-Grudzińskiego		Bez zmian
	Liryka i metafizyka. Wiersze Wojciecha Wencła	Cały temat, termin <i>ekfrazy</i>	
	W poszukiwaniu siebie. Paweł Huelle <i>Opowiadania na czas przeprowadzki</i>		Bez zmian
	Obrazki z życia prowincji. Andrzej Stasiuk <i>Miejsce</i>		Bez zmian

Refleksje nad światem i życiem w literaturze fantastycznej. Jacek Dukaj <i>Katedra</i>		Przeniesiono na poziom rozszerzony
Czy tylko kultura wysoka? Szanse i zagrożenia kultury popularnej		Bez zmian
Hipertekst. Wpływ komunikacji internetowej na teksty literackie	Usunięto cały temat	
„Pamięć na drogach świata” – kim powinien być reporter? Ryszard Kapuściński <i>Podróże z Herodotem</i>		Bez zmian
Subiektywizm wypowiedzi we współczesnej publicystyce		Bez zmian
Od informacji do opinii w tekstach prasowych. Wiadomość a komentarz		Bez zmian
Z perspektywy ławki szkolnej. Piszemy felietony i reportaże		Bez zmian
„Ponowoczesność” w kulturze. Oblicza literatury postmodernistycznej	Usunięto cały temat	
Wpływ postmodernizmu na architekturę i sztukę	Usunięto cały temat	
„Zawsze wyobrażałem sobie raj jako bibliotekę, nigdy jako ogród”. Realizm magiczny opowiadań J.L. Borgesa	Usunięto cały temat	
*Kryminał włoskiego mediewisty. Literatura popularna czy wysoka? Umberto Eco <i>Imię róży</i>		Bez zmian
*Gdy odbiorca jest współtwórcą. O internetowych eksperymentach i zmianach we współczesnej literaturze	Usunięto cały temat	

	Język jako niebezpieczne narzędzie	Usunięto treści związane z pojęciami: <i>postprawda, bańka informacyjna</i>	
	Błąd językowy czy zamierzona innowacja językowa? Funkcje innowacji językowej w tekstach		Bez zmian
	Co jest modne w języku? Moda językowa we współczesnej polszczyźnie		Bez zmian
	Język jako nośnik i przekaźnik treści kulturowych		Bez zmian
	Wpływ komunikacji internetowej na zmiany w komunikacji językowej	Usunięto cały temat	
	Jak piszą internauci? Styl wypowiedzi internetowych	Usunięto cały temat	
	Podsumowanie przed sprawdzianem	Usunięto treści związane z tekstami Jana Pawła II, W. Wencla, pojęciem postmodernizmu, J. L. Borgesa, hipertekstu, postprawdy, bańki informacyjnej, komunikacji internetowej	
Dodatek „Przez epoki”	Biblia	Usunięto z listy lektur <i>Pieśń na pieśniach</i>	
	Antyk	Usunięto informacje o <i>Eneidzie</i> Z listy lektur usunięto: zakres rozszerzony – Arystofanes, <i>Chmury</i> – Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> , część II Rzym – Wergiliusz, <i>Eneida</i> (fragmenty)	Z listy lektur przeniesiono do zakresu rozszerzonego fragmenty <i>Odysei</i>

	Średniowiecze	<p>Usunięto informacje o Kronice polskiej Galla Anonima oraz o zapożyczeniach w dobie średniowiecza</p> <p>Z list lektur usunięto:</p> <p>zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwiatki św. Franciszka z Asyżu</i> (fragmenty) - Gall Anonim, <i>Kronika polska</i> (fragmenty) <p>zakres rozszerzony</p> <ul style="list-style-type: none"> - św. Augustyn, <i>Wyznania</i> (fragmenty) - św. Tomasz z Akwinu, <i>Summa teologiczna</i> (fragmenty) - F. Villon, <i>Wielki testament</i> (fragmenty) 	Informacje o wzorcach świętych: tylko św. Aleksy; św. Franciszek został usunięty
	Renesans	<p>Usunięto informacje o Maontaigne'u i jego <i>Próbach</i>, o obrazie <i>Walka karnawału z postem</i>, o <i>Gargantui i Pantagruelu</i>, <i>Psalterzu Dawidów</i>, <i>Kazaniach sejmowych Skargi</i> i <i>Żywotach świętych Skargi</i>. O <i>Romeo i Julii</i> Szekspira</p> <p>Z listy lektur usunięto:</p> <p>zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piotr Skarga, <i>Kazania sejmowe</i> (fragmenty) - William Szekspir, <i>Romeo i Julia</i> 	

		zakres rozszerzony – F. Rabelais, <i>Gargantua i Pantagruel</i> (fragmenty) – M. Montaigne, <i>Próby</i> (fragmenty) – P. Skarga, <i>Żywoty świętych</i> (fragmenty)	
	Barok	Usunięto tytuły wierszy J. A. Morsztyna. Usunięto informacje o zapożyczeniach. Listy lektur zakres podstawowy J. Ch. Pasek, <i>Pamiętniki</i> (fragmenty) Poezja J. A. Morsztyna zakres rozszerzony – P. C. de la Barca, <i>Życie jest snem</i> (to jest lektura z listy lektur dodatkowych)	
	Oświecenie	Usunięto tytuły wierszy Franciszka Karpińskiego.	
	Romantyzm	Usunięto informacje o angielskich poetach jezior, <i>Lilli Wenedzie J. Stowackiego, Grobie Agamemnona, Konradzie Wallenrodzie, Promethidione i Czarnych kwiatach</i> C. K. Norwida. Listy lektur	

		<p>zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usunięto <i>Konrada Wallenroda</i> – <i>Nie-boską komedię</i> Z. Krasińskiego oznaczono jako do przeniesienia do zakresu rozszerzonego <p>zakres rozszerzony</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usunięto <i>Lillę Wenedę J. Słowackiego</i>. 	
	Pozytywizm	<p>Usunięto informacje o <i>Z legend dawnego Egiptu</i> B. Prusa.</p> <p>Lista lektur</p> <p>zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usunięto <i>Z legend dawnego Egiptu</i> B. Prusa. 	
	Młoda Polska	<p>Lista lektur</p> <p>zakres rozszerzony</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usunięto <i>Noc listopadową</i> S. Wyspiańskiego 	
	Dwudziestolecie międzywojenne	<ul style="list-style-type: none"> – Usunięto informacje o K. Iłłakowiczównie <p>Lista lektur</p> <p>zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usunięto <i>Rozdziobią nas kruki, wrony...</i> <p>zakres rozszerzony</p>	

		– Usunięto wybrane eseje J. Stempowskiego	
	Literatura wojenna	<p>Lista lektur zakres podstawowy – Usunięto opowiadanie S. Borowskiego <i>Ludzie, którzy szli</i>. – Oznaczono <i>Inny świat</i> G. Herlinga-Grudzińskiego (w nowej podstawie programowej obowiązują fragmenty).</p>	
	Literatura powojenna	<p>Usunięto informacje o <i>Zapisach więziennych</i> S. Wyszyńskiego, <i>Drodze donikąd</i> J. Mackiewicza, Stanisławie Balińskim, <i>Odzie do turpistów</i> J. Przybosia i <i>Ikarze</i> S. Grochowiaka, informacje o eseju M. Rymkiewicza, powieści <i>Madame</i> A. Libery, <i>Ewie Demarczyk</i>, <i>Kabarecie Starszych Panów</i>, A. Szczypiorskim, J. M. Bocheńskim, poetach stanu wojennego (L. Szaruga, A. Zagajewski, M. Jastrun, A. Pawlak, M. Zembaty); informacje o laudacji i homilii</p> <p>Lista lektur zakres podstawowy Usunięto – J. Mackiewicz, <i>Droga donikąd</i> (fragmenty) – A. Libera, <i>Madame</i></p>	

		zakres rozszerzony – J. L. Borges, wybrane opowiadanie – Esej J. M. Rymkiewicza	
	Literatura współczesna	Usunięto treści związane z tekstami Jana Pawła II, W. Wencła, pojęciem postmodernizmu, hipertekstu, postprawdy, bańki informacyjnej, komunikacji internetowej Listy lektur: zakres podstawowy Oznaczono <i>Katedrę</i> J. Dukaja jako przeniesioną na poziom rozszerzony.	
	Indeks rzeczowy	Usunięto pojęcia: bańka informacyjna, ekfrazja, <i>hack mowa</i> , hipertekst, komunikacja elektroniczna (internetowa), komunikacja językowa w internecie, postmodernizm, postprawda, powieść hipertekstowa, realizm magiczny, sztuka postmodernistyczna	
	Indeks osób i utworów	Usunięto: J. L. Borges, Jan Paweł II, W. Wencel	